

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoE/214/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114215142
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4114215142.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Advocate, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Martin Máčaj, proti povinnej: V. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y., K. XXX/XX, o vymozenie sumy 994,77 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 11. júna 2014, č. k. 18Er/562/2014-17, takto

rozhodol:

Odvolačí súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Povinnej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nitra (súd prvého stupňa, exekučný súd) napadnutým uznesením zo dňa 11. 06. 2014, č. k. 18Er/562/2014-17 zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, so sídlom exekútorského úradu Záhradnícka 60, Bratislava o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vedenej pod sp. zn. EX 15842/14. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku, § 45 ods. 1, 2, 3 zákona č. 244/2002 Z. z., § 25 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 1 ods. 1, 2, § 2 písm. a/, b/, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 1, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, ods. 4 písm. r/, 5 a § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, čl. 2 písm. a/, čl. 3 ods. 1, čl. 6 Smernice Rady EÚ č. 93/13/EHS a ods. 1 písm. q/ prílohy k tejto smernici.

V odôvodnení rozhodnutia súd poukázal na to, že oprávnený podaním spísaným do zápisnice pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým dňa 19. 03. 2014, žiadal súdneho exekútora o vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 06796/13 zo dňa 23. 09. 2013, zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a.s., IČO: 35 922 761, Karloveské rameno 8, Bratislava. Súdny exekútor požiadal dňa 19. 05. 2014 exekučný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie proti povinnej. Oprávnený požiadal o vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 04. 11. 2013 a vykonateľnosť dňa 07. 11. 2013, a ktorým bola povinná zaviazaná zaplatiť oprávnenému sumu 994,77 eura spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 770,13 eura od 28. 05. 2013 do zaplatenia, zákonným úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 770,13 eura od 28. 05. 2013 do zaplatenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 273,02 eura, to všetko v mesačných splátkach vo výške 120,- eur splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti uznesenia, a to až do úplného zaplatenia dlhu, pod následkom straty výhody splátok a výkonu rozhodnutia v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas. Exekučný súd z úradnej povinnosti skúmal, či žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul sú v súlade so zákonom a zistil, že uvedené podania nie sú v súlade so zákonom, pretože vychádzajú z exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku, ktorý zaväzuje povinnú na plnenie, ktoré je v rozpore so zákonom

a dobrými mravmi, teda na plnenia právom nedovolené, čo znamená, že exekučný titul má vady z materiálnej stránky. Exekučný titul sa skúma z materiálnej a formálnej stránky, pričom z formálnej stránky sa skúma, či má exekučný titul všetky formálne náležitosti, ktoré vyžaduje § 34 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a z materiálnej stránky, či má exekučný titul splnené všetky hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu, a to napr. jeho rozpor s právom, t. j. dovoľnosť, či rozpor s dobrými mravmi a pod. Pre posúdenie materiálnej stránky exekučného titulu súd preskúmal Zmluvu o úvere č. 401000342 zo dňa 08. 11. 2011 a jej súčasť, ktorou sú Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul - rozhodcovský rozsudok. Povinnosť plniť bola povinnej uložená na základe Zmluvy o úvere č. 401000342 uzatvorenej medzi oprávneným a povinnou dňa 08. 11. 2011, z ktorej vyplýva, že povinnej bol poskytnutý úver vo výške 300,- eur, pričom povinná sa zaviazala zaplatiť ho veriteľovi zvýšený o sumu poplatku vo výške 288,- eur, a to všetko v 12 mesačných splátkach po 49,- eur. Oprávnený a povinná zabezpečili svoj záväzkový vzťah - Zmluvu o úvere, neúplnou zmenkou (blankozmenkou) vystavenou dňa 08. 11. 2011. Keďže povinná si svoj dlh neplnila riadne, dlh povinnej sa stal splatný vcelku dňa 03. 02. 2013. Oprávnený dňa 11. 05. 2013 vyplnil zmenku povinnej v zmysle Dohody o vyplnení zmenky na sumu 790,13 eura s dátumom začiatku úročenia dňa 03. 02. 2013 a táto bola povinnej predložená na zaplatenie dňa 16. 05. 2013. Keďže povinná svoj dlh riadne neuhradila, a to aj napriek výzve a pokusu o mimosúdny zmier, oprávnený pristúpil k vymáhaniu svojej pohľadávky cestou rozhodcovského konania. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že účastníci konania sa v Rozhodcovskej zmluve zo dňa 08. 11. 2011 v Čl. II, dohodli, že: 1. všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 401000342 uzatvorenej dňa 08.11.2011, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmeniek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom Bratislava, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu. 2. Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciu podmienku tejto rozhodcovskej zmluvy; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu. Zo Zmluvy, ako aj z Rozhodcovskej zmluvy je zrejmé, že tieto zmluvy boli už vopred pripravené dodávateľom - veriteľom pre veľký počet spotrebiteľov - dlžníkov, a preto povinná (dlžník) nemohla ovplyvniť ich obsah ani zmluvné dojednania. Ďalej bolo súdu vzhľadom na dátum uzatvorenia a čísla oboch týchto formulárových zmlúv zrejmé, že uzatvoreniu Zmluvy s povinnou bezprostredne predchádzalo uzatvorenie Rozhodcovskej zmluvy, v ktorej povinná musela súhlasiť s riešením prípadného sporu v rozhodcovskom konaní, inak by jej nebol poskytnutý úver na základe Zmluvy. Z tohto dôvodu sa na uvedený právny vzťah použijú ustanovenia o spotrebiteľskom práve. Pri právnom posudzovaní predmetného vzťahu, t.j. či exekučný titul, na základe ktorého sa exekúcia vykonáva nie je v rozpore so zákonom, súd vychádzal z vnútroštátnych právnych noriem, ako aj z noriem európskeho práva. Súd taktiež poukázal na rozsudok Európskeho súdneho dvora z 27. 06. 2000 v spojených prípadoch C-240/98, C-241/98, C-242/98, C-243/98 a C-244/98, O. G. E. S. proti R. M. Q. U. S. E. S. proti J. M. S. A. P., J. L. C. B., M. B. a E. V. F., ako aj na rozsudok vo veci C-240/98 zo dňa 27. 06. 2000, vo veci C-168/2005 zo dňa 26. 10. 2006 a vo veci C-243/2008 zo dňa 04. 06. 2009. Exekučný súd poznamenal, že podľa vnútroštátneho práva sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 54 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka nemôžu odchyliť v neprospech spotrebiteľa od ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Taktiež nesmú obsahovať podľa § 53 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka obsahuje exemplifikatívny príkladný, a teda neuzavretý výpočet neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Tento výpočet je zo strany zákonodarcu neustále dopĺňaný a precizovaný. V tomto výpočte je s účinnosťou od 01. 03. 2010 výslovne uvedená aj neprijateľná podmienka, ktorou je požadovanie od spotrebiteľa v rámci dojedanej rozhodcovskej doložky, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Len zo samej skutočnosti, že sa uvedená podmienka v tomto príkladnom výpočte v čase uzatvorenia zmluvy nenachádzala, nemožno vyvodit', že vyžadovanie od spotrebiteľa v rámci dojedanej rozhodcovskej doložky, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní nie je neprijateľnou podmienkou obsiahnutou v spotrebiteľskej

zmluve. V posudzovanej veci sa oprávnený domáha návrhom na vykonanie exekúcie zo dňa 19. 03. 2014 vymožená suma 994,77 eura s príslušenstvom. Súd mal riadne za preukázané, a to predložením Zmluvy o úvere, že jej uzatvoreniu s povinnou predchádzalo uzatvorenie Rozhodcovskej zmluvy. Podľa názoru súdu je uzatvorenie Rozhodcovskej zmluvy, ako podmienka uzatvorenia Zmluvy, ktorú oprávnený používa v prípadoch rovnakého druhu a neurčitého počtu, pre neurčitý okruh spotrebiteľov, neprijateľnou podmienkou, ktorá je zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Táto zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Napokon ani doložka umožňujúca dodávateľovi výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa. Takto formulovaná zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a preto je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Rozhodcovská doložka v Rozhodcovskej zmluve je neprijateľná, pretože núti spotrebiteľa podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe rozhodcovskej doložky, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, je plnením, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia je potrebné v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zamietnuť, pretože uzatvorenie Rozhodcovskej zmluvy, ako podmienka uzatvorenia Zmluvy o úvere, bolo v rozpore s dobrými mravmi, vyššie citovanými ustanoveniami slovenského právneho poriadku ako aj právneho poriadku Európskeho spoločenstva, a to najmä s ustanoveniami smernice Rady č. 93/13EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Dojednaná rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa, preto súd rozhodol o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia, tak ako uviedol vo výroku rozhodnutia a žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, žiadajúc odvolací súd, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že súd dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci (§ 205 ods. 2 písm. f) OSP), ktoré vychádzalo z posudzovania podľa právnej normy, ktorá na skutkový stav nedopadá alebo právnou normu určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval, alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Exekučný súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorú mu zveril zákon č. 233/2995 Z. z. (Exekučný poriadok) a v jeho nadväznosti zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Súd v prejednávanej veci okrem ustanovenia § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. na zistený skutkový stav aplikoval aj ustanovenie § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Na správne zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis. Ustanovenie § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní síce upravuje povinnosť exekučných súdov zastaviť exekučné konanie v prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom, ale mal za to, že citované ustanovenie súd nesprávne aplikoval. Pri udelení poverenia na výkon exekúcie súd z predložených podkladov (exekučný titul, žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie) skúmal exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúmvanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu podľa § 34 zákona o rozhodcovskom konaní. Preskúmvanie materiálnej stránky spočíva v preskúmvaní hmotnoprávných predpokladov exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi). Súd pri preskúmvaní exekučného titulu po materiálnej stránke nemohol skúmať samotné rozhodcovské konanie, keďže samotné ustanovenie, o ktoré sa opiera súd v napadnutom uznesení, stanovuje podmienku na zastavenie exekúcie tak, že rozhodcovský rozsudok a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Exekučný súd sa tak v rámci materiálneho prieskumu musí obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu (odôvodnenie nemôže zaväzovať účastníkov konania). Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t. j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému alebo k niečomu, čo je v rozpore s dobrými mravmi, však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu (nemôže vyplývať z vady konania). Táto požiadavka materiálnej stránky exekučného titulu vyplýva zo samotnej povahy exekučného konania, kde konajúci súd nemá možnosť inak ako z exekučného titulu sa oboznámiť s priebehom rozhodcovského konania. Spomenutá požiadavka znamená, že v rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného

exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov. Inými slovami povedané, nemôže sa jednať o dôvody právneho posúdenia veci. Ak súd aplikoval na skutkový stav veci ust. § 45 ods. 2 spôsobom právneho posúdenia správnosti výroku rozhodcovského súdu, ukrátil tým strany exekučného konania práv, ktoré im priznáva zákon o rozhodcovskom konaní alebo Občiansky súdny poriadok, hlavne právo na prejednanie veci pred príslušným súdom. Postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom ustanovenia § 45 zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov (§ 40 cit. právneho predpisu) exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Ďalej poukázal na to, že rozhodnutie trpí procesnou vadou, ktorou je odôvodnenie rozhodnutia. V súvislosti s neúplným zistením skutkového stavu veci súdom prvého stupňa mal za to, že konajúci súd pri posudzovaní predložených dôkazov neúplne zistil skutkový stav veci, keďže namietal skutočnosť, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva, resp. rozhodcovská doložka. Uviedol, že oprávnený s povinným uzatvárali rozhodcovskú doložku podľa § 3 zákona o rozhodcovskom konaní formou samostatného právneho úkonu, a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval, čím zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. V zmysle čl. 2 predmetnej zmluvy je následne daná právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s., rozhodnúť spor medzi zmluvnými stranami, pričom Stály rozhodcovský súd zriadený zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s. postupuje v súlade so zákonom o rozhodcovskom konaní ako aj v zmysle svojho Rokovacieho poriadku. Vzhľadom k tomu bol exekučný titul vydaný oprávneným orgánom v konaní vedenom v zmysle už spomínaného osobitného právneho predpisu. Vo veci námietky konajúceho súdu ohľadom znemožnenia voľby sporu pred štátnym súdom v súvislosti s § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka poukázal na odôvodnenie zákonodarcov, v zmysle ktorého je cieľom tejto úpravy umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva, a teda exekučný súd vo veci konal nad rámec zákonných ustanovení.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie prvostupňového súdu procesným postupom podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné, preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 45 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31. 12. 2014, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví

a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,

b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/ alebo

c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Podľa § 45 ods. 2 citovaného zákona v znení účinnom do 31. 12. 2014, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b/ alebo c/.

Podľa § 243d ods. 2 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v znení účinnom od 01. 01. 2015, na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

Podľa § 53 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

V zmysle § 45 zákona o rozhodcovskom konaní exekučný súd je oprávnený posudzovať rozhodcovský rozsudok tak, ako keby právoplatný nebol a dáva mu právo posudzovať ho z hľadísk uvedených v ustanovení § 45 citovaného zákona. Exekučný súd je teda oprávnený a zároveň je povinný posudzovať, či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Preto ak súd prvého stupňa posudzuje rozhodcovský rozsudok v tomto zmysle, nekoná nad rozsah zákona a pre toto posudzovanie potrebuje predloženie dokladov, na základe ktorých bol vyhotovený rozhodcovský rozsudok, ktorým je v danom prípade úverová zmluva.

Exekučné konanie sa začalo spísaním návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie vo forme zápisnice zo dňa 19. 03. 2014 pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, so sídlom Exekútorského úradu: Záhradnícka 60, Bratislava v neprospech povinnej o vymoženie pohľadávky vo výške 994,77 eura s príslušenstvom. Exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a. s., Bratislava, Karloveské rameno 8, sp. zn. SR 06796/13 zo dňa 23. 09. 2013, právoplatný dňa 04. 11. 2013 a vykonateľný dňa 07. 11. 2013. Exekučným titulom bola povinné uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu 994,77 eura, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy 770,13 eura od 28. 05. 2013 do zaplatenia, zákonný úrok vo výške 6 % p. a. zo sumy 770,13 eura od 28. 05. 2013 do zaplatenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 273,02 eura, to všetko v mesačných splátkach vo výške 120,- eur, splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci na účet žalobcu s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou k poslednému dňu v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozhodnutia, až do úplného zaplatenia dlhu, a to pod následkom straty výhody splátok a výkonu rozhodnutia v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas.

Exekučný poriadok pre začatie exekúcie, ako aj na jej ďalší priebeh, vyžaduje splnenie zákonom stanovených podmienok, ktoré sú procesného a hmotnoprávneho charakteru. K procesným podmienkam exekúcie patria spôsobilosť účastníkov, právomoc a príslušnosť súdu, ako i spôsobilý návrh a listina, o ktorej oprávnený tvrdí, že je vykonateľným exekučným titulom. Všetky ostatné predpoklady exekúcie sú predpokladmi hmotnoprávnymi, ktorých nedostatok síce nebráni začatiu a pokračovaniu exekučného konania, ale bráni prípustnosti samotnej exekúcie. Z uvedeného vyplýva, že jedným z predpokladov na vedenie exekúcie voči povinnému je exekučný titul, ktorým môže byť rozhodnutie súdu alebo rozhodnutie iných orgánov, prípadne iná verejná listina. Exekučným titulom je pritom také rozhodnutie, ktoré je vykonateľné a ktoré ukladá povinnému určitú povinnosť, pričom musí spĺňať tak formálne, ako aj materiálne predpoklady vykonateľnosti. Formálna vykonateľnosť je splnená dodržaním zákonom predpísaných náležitostí o doručení rozhodnutia, o uplynutí lehoty na plnenie a o podaní riadneho opravného prostriedku. Materiálne predpoklady vykonateľnosti exekučného titulu sú, či účastníci označení v rozhodnutí skutočne existujú, či nejde o rozhodnutie voči neexistujúcemu subjektu, či sú označení natoľko presne, že nemožno mať neodstrániteľnú pochybnosť, o koho sa jedná a či ide o plnenie, ktorého vymoženie zákon predpokladá.

Ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku upravuje zodpovednosť exekučného súdu za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, pretože vydanie tohto poverenia musí byť výsledkom náležitého preskúmania exekučného titulu, žiadosti o vydanie poverenia a návrhu na vykonanie exekúcie. Materiálnym predpokladom každej civilnej exekúcie je existencia exekučného titulu. Vydanie poverenia v prípade nedostatkov exekučného titulu by znamenalo iba to, že exekúcia sa síce začala, avšak musí byť v každom štádiu konania aj tak zastavená. Uvedené má za následok, že exekučný súd je povinný už

v tejto fáze konania prihliadnuť na to, či sú tu dôvody neprípustnosti exekúcie vykonávanej na základe rozhodcovského rozsudku, tak ako tieto vyplývajú z ust. § 45 zákona o rozhodcovskom konaní a v prípade ich zistenia súd musí žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť.

Niet sporu o tom, že skutkový a právny základ exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 23. 09. 2013, sp. zn. SR 06796/13, vydaný Stálym rozhodcovským súdom spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a. s., Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761, je zmluva o úvere, uzatvorená účastníkmi konania dňa 08. 11. 2011 pod č. 401000198. Nepochybne ide o zmluvu spotrebiteľskú podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uzatvorenú štandardným formulárovým systémom, keďže veriteľ, v tomto spore oprávnený, je osoba, ktorá pri uzatváraní predmetnej zmluvy konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti a dlžník, v tomto spore povinná, je osoba, ktorá pri uzatváraní zmluvy vystupovala v pozícii spotrebiteľa. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa správne posúdil povinnú ako spotrebiteľa, oprávneného ako dodávateľa, úverovú zmluvu ako spotrebiteľskú zmluvu a správne aplikoval ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd dodáva, že normy obchodného práva sú v takomto prípade použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku, keďže normy spotrebiteľského práva sú špeciálnymi ustanoveniami aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku, pričom platí zásada, že prednosť má špeciálna právna úprava pred všeobecnou.

Súd prvého stupňa sa preto správne pred rozhodnutím o vydaní poverenia súdnemu exekútorovi prednostne zaoberal otázkou právomoci orgánu (rozhodcovského súdu), ktorý vydal exekučný titul. Podľa názoru odvolacieho súdu povinnej ako spotrebiteľovi bolo zároveň aj postupom rozhodcovského súdu odňaté právo brániť sa a podať žalobu, alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok na všeobecný súd, pričom ide o právo spotrebiteľa upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky). Odvolací súd preto zhodne so súdom prvého stupňa prijal záver, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom. V tomto smere je z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku nepochybné, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená rozhodcovskou zmluvou. Táto skutočnosť bola zistená i súdom prvého stupňa, keď si v rámci svojho postupu výzvou zo dňa 20. 05. 2014 vyžiadal od oprávneného, aby v lehote 10 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia predložil platnú rozhodcovskú zmluvu, na základe ktorej konal a rozhodol Stály rozhodcovský súd zriadený zriaďovateľom Stála rozhodcovská, a. s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, rozsudkom sp. zn. SR 06796/13 zo dňa 23. 09. 2013. Na základe tejto výzvy oprávnený súd elektronicky predložil rozhodcovskú zmluvu. Z predloženej rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že v Článku II predloženej rozhodcovskej zmluvy všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 4010000198, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761 (rozhodcovský súd), ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných poriadkov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom SR, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z tejto zmluvy, vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovacia podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu. Podľa Článku III bod 1 rozhodcovskej zmluvy zmluvné strany v zmysle ustanovenia § 42 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní vylučujú zrušenie rozhodnutia Stáleho rozhodcovského súdu v rámci obnovy konania podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia s ohľadom na dôvody uvádzané oprávneným v podanom odvolaní, odvolací súd uvádza, že akákoľvek rozhodcovská doložka bez ohľadu na jej formu a znenie obsiahnutá v zmluve uzatvorenej medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ako aj v samotnej rozhodcovskej zmluve, je podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou, ak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v

neprospech spotrebiteľa. Takáto rozhodcovská doložka je preto podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. V predmetnom exekučnom konaní ide o tento prípad. Rozhodcovskú doložku obsiahnutú v rozhodcovskej zmluve si povinná ako spotrebiteľ osobitne nevyjednála a nemala na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými obchodnými podmienkami oprávneného. Mala možnosť zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým obchodným zmluvným dojednaniam, a teda aj rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolal dodávateľ ako prvý. To je pravdepodobne aj najčastejšia situácia, pretože dodávateľ sa snaží získať exekučný titul. Odvolaciemu súdu je aj z jeho rozhodovacej činnosti známe, že oprávnený uzatvára s druhou zmluvnou stranou typizované (formulárové, typové a tiež adhézne) zmluvy a navyše aj rozhodcovské zmluvy predkladané oprávneným sú typizované. Preto bolo treba dospieť k tomu záveru, že v rozhodcovskom konaní nebola zabezpečená spravodlivá ochrana práv spotrebiteľa. Tento záver treba prijať bez ohľadu na to, že oprávnený rozhodcovskou zmluvou iba alternatívne dojednal konanie pred rozhodcovským súdom. V danom prípade to bol práve oprávnený, ktorý takto formulované dojednanie aplikoval a obrátil sa na rozhodcovský súd, ktorého rozhodnutie je v tejto veci exekučným titulom, pričom práve túto možnosť oprávneného treba posúdiť z vyššie uvedených hľadísk. Iba skutočnosť, že v zmysle čl. II. rozhodcovskej zmluvy sa účastníci zmluvy mohli obrátiť aj na všeobecný súd nemá za následok platnosť celej rozhodcovskej doložky, pretože podstatným je to, že zmluva, ktorú povinná podpísala, t. j. zmluva o úvere č. 401000198 zo dňa 08. 11. 2011, rovnako aj rozhodcovská zmluva podpísaná povinnou dňa 08. 11. 2011, t. j. súčasne v čase podpisu zmluvy o úvere, je typovou zmluvou, povinná nemala možnosť jej obsah meniť, a tak nemala ani možnosť nepodpísať rozhodcovskú zmluvu, na základe ktorej rozhodcovské konanie aj prebehlo. V tomto smere odvolací súd zdôrazňuje, že na takto dojednanú rozhodcovskú zmluvu nemožno nazeráť ako na individuálne dojednanú. Zároveň nie je zanedbateľnou tá skutočnosť, že spotrebiteľ, ktorý má záujem získať peňažné prostriedky je vo finančnej tiesni a pri podpise rozhodcovskej zmluvy sa môže odôvodnene domnievať, že ak rozhodcovskú zmluvu nepodpíše, úver mu nebude poskytnutý. Odvolací súd zastáva názor, že rozhodcovská zmluva bola spotrebiteľovi predložená na podpis práve v čase jeho zníženej bdlosti, kedy si povinná nemohla dostatočne uvedomiť dôsledky svojho podpisu a prijatie podmienok rozhodcovskej zmluvy. Spotrebiteľ v tejto situácii koná pod tlakom finančnej tiesne a stave núdze, a preto nie je schopný často aj ochotný posúdiť následky dojednaní, s ktorými vyjadruje súhlas pri podpise rozhodcovskej zmluvy. Ohľadom možnosti alternatívne si vybrať medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, odvolací súd označuje túto možnosť za zjavne teoretickú, bez možnosti praktického využitia spotrebiteľom.

Ochrana spotrebiteľov, ktorú legislatíva európskej únie a členských štátov zabezpečuje, má za cieľ nad rámec základných zásad súkromného práva ako autonómia zmluvných strán, či pacta sunt servanda, zvýšiť ochranu záujmov spotrebiteľov. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Táto zákonná definícia vymedzuje jeden zo subjektov spotrebiteľskej zmluvy (ak je táto za spotrebiteľskú zmluvu považovaná), pričom dôvodom zavedenia a konkretizácie subjektu vzťahov „obchodných“ - spotrebiteľských v právnom poriadku je zvýraznenie potreby ochrany týchto subjektov pred „silnejšími“ subjektmi. Dôvody takejto potreby možno hľadať v charaktere priemerného spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právnych vzťahov najmä pre aktuálnu potrebu uspokojenia svojich spotrebiteľských potrieb. Iná kvalita bdlosti v procese kontraktácie sa vyžaduje od subjektu - zmluvnej strany - nespotebiteľa, a iná kvalita bdlosti sa vyžaduje od spotrebiteľa. Každý sa má predovšetkým starať o svoje veci sám, tzn. sám musí niesť dôsledky svojich rozhodnutí, preto možno uzavrieť, že nemožno zbaviť ani spotrebiteľa civilnej zodpovednosti za neplnenie si povinností vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv. Súdnú ochranu však nemožno uprieť ani menej bdlému, či skoro pasívnemu až ľahostajnému spotrebiteľovi. Jeho ochrana je ale založená a rozsahom upravená zákonom, preto možno ochrániť spotrebiteľa len v obmedzenom rozsahu. Ak teda zákon stanovuje, že neprijateľnou podmienkou (s dôsledkom neplatnosti) je tiež najmä ustanovenie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej zmluvy od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, potom stanovenie konkrétneho rozhodcu, ktorý vec prejedná patrí tiež do množiny neprijateľnej praktiky, podmienky, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach práve z dôvodov uvedených v predchádzajúcich odstavcoch tohto rozhodnutia. Odvolací súd nechce stanovovať všeobecný návod na prijateľnú rozhodcovskú doložku obsiahnutú v rozhodcovskej zmluve, dovoľí si však uviesť, že v prípade, ak rozhodcovská doložka v rozhodcovskej zmluve bude so svojimi dôsledkami ozrejmená spotrebiteľovi v čase a spôsobom (bez pridaných „motivačných“ podmienok) kedy si aj priemerný spotrebiteľ dôsledky založenia právomoci rozhodcovského orgánu uvedomí, pričom doložka nevytlúči a ozrejmi spotrebiteľovi možnosť vec prejednať v súdnom konaní. Možnosť alternatívne si vybrať rozhodcovské, alebo súdne konanie nemá byť len napísané (v čase zníženej bdlosti

spotrebiteľa), ale musí sa javiť byť naplnené vo vzťahu k priemernému spotrebiteľovi aj fakticky. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd poznamenáva, že predmetná rozhodcovská zmluva znemožňuje spotrebiteľovi individuálne ovplyvniť obsah rozhodcovskej ako i úverovej zmluvy, pričom v tomto prípade je potrebné dodať s cieľom vyvrátiť akékoľvek pochybnosti s poukazom na obsah ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, že pri výklade spotrebiteľských zmlúv sa postupuje podľa výkladu, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa prijal záver, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, keďže celý postup od rozhodcovskej zmluvy až po rozhodcovský rozsudok je prejavom zneužitia práv dodávateľa, ktorý si vlastne takýmto postupom zaobstaral ekvivalent rozsudku súdu takmer na akékoľvek plnenie zo zmluvy. Odvolací súd výkon práv oprávneného - dodávateľa podľa predmetnej rozhodcovskej zmluvy považuje za nezlučiteľný s dobrými mravmi a právnou úpravou ochrany spotrebiteľa, v dôsledku čoho bolo dôvodné aplikovať ustanovenie § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov už v štádiu rozhodovania exekučného súdu o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pretože súdny exekútor žiadal vykonať exekúciu na podklade exekučného titulu, ktorý vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ani nemal byť vydaný, pričom rozhodcovský súd nemal ani právomoc rozhodovať spor účastníkov konania. Súd prvého stupňa preto správne zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie ako celok.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej doložky v rozhodcovskej zmluve je v danej veci treba považovať za neplatné dojednanie, pretože ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, nepovažoval za potrebné zaoberať sa ďalšími odvolacími dôvodmi oprávneného uvedenými v podanom odvolaní, pretože s poukazom na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva pri odôvodnení súdneho rozhodnutia sa nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (viď uznesenie NS SR sp. zn. 2Cdo 216/2012 a nález Ústavného súdu SR III. ÚS 119/03-30).

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP a v odvolacom konaní úspešnej povinnej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože jej žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.